W03.12.0430/II

Besluit houdende wijziging van het Besluit justitiële en strafvorderlijke gegevens en het Besluit SUWI in verband met de aanscherping van het sanctiebeleid van de SZW-wetgeving

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.
Op de voordracht van Onze Minister van Veiligheid en Justitie van … … 2012, Directie Wetgeving en Juridische Zaken, nr. …, gedaan mede namens de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid;
Gelet op artikel 13, eerste lid, van de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens, artikel 62, vierde lid, van de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen, artikel 64, achtste en tiende lid, van de Wet werk en bijstand, artikel 45, zevende en negende lid, van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers, en artikel 45, zevende en negende lid, van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen;
De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van …, nr….);
Gezien het nader rapport van Onze Minister van Veiligheid en Justitie van …, Directie Wetgeving en Juridische Zaken, nr. …, uitgebracht mede namens de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

ARTIKEL I

Onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel f door een puntkomma, worden aan artikel 13, derde lid, van het Besluit justitiële en strafvorderlijke gegevens veertien onderdelen toegevoegd, luidende:

g. de Toeslagenwet;
h. de Werkloosheidswet;
i. de Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen;
j. de Wet inkomensvoorziening oudere werklozen;
k. de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering;
l. de Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten;
m. de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen;
n. de Ziektewet;
o. de Algemene Kinderbijslagwet;
p. de Algemene nabestaandenwet;
q. de Algemene Ouderdomswet;
r. de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers;
s. de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen;
t. de Wet werk en bijstand.

ARTIKEL II

Het Besluit SUWI wordt als volgt gewijzigd:

A

In paragraaf 5.6 wordt na artikel 5.23 een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 5.23a Gebruik elektronische voorzieningen voor justitiële gegevens

1. Ten behoeve van het ontvangen en uitwisselen van justitiële gegevens op grond van artikel 13, eerste en derde lid, onderdelen g tot en met t, van het Besluit justitiële en strafvorderlijke gegevens, die noodzakelijk zijn met het oog op het nemen van besluiten op grond van de wetten, genoemd in die onderdelen, zijn de elektronische voorzieningen, bedoeld in artikel 62, tweede lid, van de Wet SUWI van toepassing.
2. Artikel 5.20 is van overeenkomstige toepassing, waarbij voorts regels worden gesteld voor de bewaartermijnen van de gegevens, bedoeld in het eerste lid.

B

Onder vernummering van het tweede tot derde lid wordt in artikel 5.24 een lid ingevoegd, luidende:

2. Het eerste lid is van toepassing op het verwerken van justitiële gegevens, die aan de colleges van burgemeester en wethouders worden verstrekt op grond van artikel 13, eerste en derde lid, onderdelen r, s, en t, van het Besluit justitiële en strafvorderlijke gegevens met het oog op het nemen van besluiten op grond van de wetten, genoemd in die onderdelen.

ARTIKEL III

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid zendt binnen vijf jaar na de inwerkingtreding van dit besluit aan de Staten-Generaal een verslag over de doeltreffendheid en de effecten van dit besluit in de praktijk.

ARTIKEL IV

Dit besluit treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

De Minister van Veiligheid en Justitie,

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,

W03.12.0430/II

Nota van toelichting

1. Inleiding

In verband met de bij de Wet aanscherping handhaving en sanctiebeleid SZW-wetgeving (Kamerstukken 33 207) (verder ook: de wet) ingevoerde recidiveregeling is het noodzakelijk dat de uitvoeringsinstellingen op het terrein van de sociale zekerheid kunnen beschikken over justitiële gegevens ter zake van de relevante overtredingen waarvoor deze uitvoeringsinstellingen na inwerkingtreding van de wet aangifte hebben gedaan. Naar verwachting betreft dit tussen de 100 en 200 zaken per jaar. Dit besluit tot wijziging van het Besluit justitiële en strafvorderlijke gegevens (verder: Bjsg) strekt ertoe de grondslag voor deze gegevensverstrekking te creëren voor de betreffende uitvoeringsinstellingen, te weten het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen (verder: UWV) met betrekking tot de werknemersverzekeringen, de Sociale verzekeringsbank (verder: SVB) met betrekking tot de volksverzekeringen en de gemeenten met betrekking tot de sociale voorzieningen. Daarnaast wordt het Besluit structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen (verder Besluit SUWI) gewijzigd voor de regels die gelden voor het gebruik en het beheer van de verstrekte justitiële gegevens.

Advies CBP
Het College bescherming persoonsgegevens (verder: CBP) heeft over het ontwerpbesluit een advies uitgebracht aan de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Het CBP mist een onderbouwing van de noodzaak van de maatregel door middel van een concrete, inhoudelijke belangenafweging (artikel 8 van het Europees verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (verder: EVRM)). Naar aanleiding van dit advies is in paragraaf 5 van de nota van toelichting uitgebreider ingegaan op de toetsing aan artikel 8 van het EVRM. Verder adviseert het CBP in de nota van toelichting aandacht te besteden aan de informatieplicht over de gegevensverwerking ten aanzien van betrokkenen. Ook dit punt is overgenomen (paragraaf 6). Tot slot mist het CBP een evaluatiebepaling. Overeenkomstig dit advies is in artikel III van dit besluit een evaluatiebepaling opgenomen.

2. Recidiveregeling en noodzaak tot de verstrekking van justitiële gegevens aan UWV, SVB en gemeenten

In de uitkeringswetten die met de wet worden gewijzigd, is geregeld dat een bestuurlijke boete wordt opgelegd aan de belanghebbende indien hij de inlichtingenverplichting met betrekking tot het recht, de hoogte of de duur van de uitkering heeft overtreden. Hierbij is ook een regeling gegeven ingeval sprake is van herhaalde overtreding van de inlichtingenverplichting. Deze recidiveregeling heeft enkel betrekking op overtreding van inlichtingenverplichtingen uit een uitkeringswet, eventuele andere door de belanghebbende gepleegde strafbare feiten zijn in dit verband niet relevant. Wel is het zo dat overtreding van de inlichtingenverplichting op grond van de ene uitkeringswet meetelt bij de beoordeling van de recidive bij een besluit op grond van een andere uitkeringswet die of door het UWV, of door de SVB of door de gemeenten wordt uitgevoerd. De bestuurlijke boete wordt verhoogd indien binnen een tijdvak van vijf jaar voorafgaand aan het begaan van de overtreding een eerdere bestuurlijke boete of een strafrechtelijke sanctie is opgelegd wegens een eerdere overtreding ter zake die onherroepelijk is geworden. Voor de toepassing van de recidiveregeling is het noodzakelijk voor de uitvoeringsinstellingen te beschikken over de justitiële gegevens met betrekking tot eventueel aan betrokkene opgelegde onherroepelijke strafrechtelijke sancties die volgen op de door deze uitvoeringsinstellingen gedane aangifte van

overtreding van een inlichtingenplicht in de sociale zekerheidswetgeving. Hierbij gaat het in hoofdzaak om onherroepelijke strafrechtelijke sancties wegens valsheid in geschrifte, opgave van onware gegevens, nalaten van het verstrekken van gegevens en fraude (overtreding van de artikelen 225, 227a, 227b, 447c of 447d van het Wetboek van Strafrecht) in het kader van een sociale verzekeringsuitkering of een sociale voorziening. Bij de geraadpleegde strafrechtelijke sancties gaat het niet alleen om strafrechtelijke veroordelingen, maar ook om in de justitiële documentatie geregistreerde onherroepelijke strafbeschikkingen en transactievoorstellen. Deze gegevens zijn alleen nodig voor het kunnen nemen van een boetebesluit in geval van recidive en worden niet gebruikt voor andere doeleinden. Dit brengt met zich mee dat de desbetreffende justitiële gegevens na ommekomst van de recidivetermijn door de uitvoeringsinstellingen definitief uit de registratie worden verwijderd. Zie voor dit punt hierna de toelichting op de wijziging van het Besluit SUWI en de hierop gebaseerde regelgeving (paragraaf 4).

Van bijzonder belang is of voor de (eerste) overtreding van de inlichtingenplicht een (deels) onvoorwaardelijke gevangenisstraf is opgelegd. Indien dit het geval is wordt de recidivetermijn verlengd tot tien jaar. Niet relevant zijn gegevens over strafbare feiten die geen verband houden met overtreding van een inlichtingenplicht in de sociale zekerheidswetgeving. Gegevens over andere strafbare feiten worden dus ook niet verstrekt aan de genoemde uitvoeringsinstellingen.

Op grond van de artikelen 64, vierde lid, van de Wet werk en bijstand (verder: WWB) en 54, derde lid, onderdeel j, van de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen (verder: Wet SUWI) zijn rechterlijke instanties nu al verplicht desgevraagd gegevens en inlichtingen te verstrekken in de vorm van uittreksels uit of afschriften van uitspraken, registers en andere stukken. Dit is echter niet voldoende voor het toepassen van de wettelijke recidiveregeling omdat het in voorkomende gevallen, zoals hiervoor is aangegeven, ook kan gaan om gegevens van buitengerechtelijke afdoeningen door het openbaar ministerie met een strafbeschikking of transactie. Dit is de reden dat artikel 13, eerste lid, van het Bjsg wordt gewijzigd, zodat aan de uitvoeringsinstanties ook deze gegevens kunnen worden verstrekt voor het nemen van besluiten over het opleggen van een bestuurlijke boete op grond van de uitkeringswetten. In dit verband is vermeldenswaardig dat de betreffende justitiële gegevens door het UWV, de SVB en de gemeenten uitsluitend worden gebruikt voor de toepassing van de recidiveregeling en niet voor andere doeleinden in het domein van werk en inkomen.

De recidiveregeling is alleen aan de orde voor de toepassing van die uitkeringswetten die of door het UWV, of de SVB of de gemeenten worden uitgevoerd. Omdat zowel de gemeenten als de SVB de WWB uitvoeren, worden deze gegevens noodzakelijkerwijs raadpleegbaar gemaakt voor de SVB en voor de gemeenten. Dit gebeurt op grond van de artikelen 62 van de Wet SUWI en de artikelen 64 en 67 van de WWB. De bijzondere bepalingen van de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens (verder: Wjsg) over de geheimhoudingsplicht zijn van toepassing op de gegevensverstrekking door de Justitiële Informatiedienst aan UWV, SVB en gemeenten. Op de uitwisseling van de gegevens tussen gemeenten onderling en tussen de SVB en de gemeenten is de Wet bescherming persoonsgegevens (verder: Wbp) van toepassing. De Wbp kent een verbod op de verwerking van strafrechtelijke persoonsgegevens (artikel 16 Wbp), tenzij de verantwoordelijken deze gegevens hebben verkregen krachtens de Wjsg (artikel 22 Wbp). Deze uitzondering is van toepassing op de gegevensverstrekking die met dit besluit in het Bjsg wordt geregeld.

3. De gegevensverstrekking door de Justitiële Informatiedienst

De Justitiële Informatiedienst, de uitvoeringsinstantie van het ministerie van Veiligheid en Justitie die onder meer verantwoordelijk is voor het beheer van de justitiële documentatie, zal de desbetreffende justitiële gegevens verstrekken op een wijze die nader met het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid wordt afgestemd en die

past bij de gegevensverwerking binnen het domein werk en inkomen, zoals dat is geregeld in de Wet SUWI. In artikel 62 van de Wet SUWI is bepaald dat voor de gegevensverwerking door de gemeenten, het UWV en de SVB gezamenlijk elektronische voorzieningen in stand worden gehouden. Deze voorzieningen worden ook wel aangeduid als suwinet. Voor het gebruik en het beheer van de gegevensverwerking in suwinet gelden regels ter beveiliging en aanduiding van de gegevens, die worden verwerkt op die wijze, uitgewerkt bij of krachtens het Besluit SUWI. Voor het beheer is een apart organisatieonderdeel van het UWV verantwoordelijk (bureau keteninformatisering werk en inkomen). Daarnaast is door de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid de Stichting Inlichtingenbureau aangewezen. Het Inlichtingenbureau, bedoeld in artikel 1, onderdeel m, juncto artikel 63 van de Wet SUWI is de intermediaire organisatie die belast is met de coördinatie en dienstverlening ten behoeve van de gemeenten bij de verwerking van gegevens op het terrein van de sociale zekerheid. De Stichting inlichtingenbureau is daarbij bewerker voor de gegevensverwerking met dit doel door de gemeenten.

Praktisch gesproken zullen de volgende uitgangspunten gelden bij de verstrekking van de desbetreffende justitiële gegevens:

- Het Inlichtingenbureau en/of het bureau keteninformatisering werk en inkomen zullen vanaf de inwerkingtreding van de wet bij elke aangifte van sociale zekerheidsfraude door een gemeente, UWV of SVB het uit die aangifte volgende parketnummer in een bestand opnemen.
- De Justitiële Informatiedienst zal voor deze specifieke verzameling van naar verwachting per jaar tussen de 100 en 200 in behandeling genomen aangiften worden verzocht een terugmelding te doen zodra er een wijziging in de betreffende strafzaak optreedt.
- De registratie op grond van het parketnummer waarborgt dat alleen justitiële gegevens over sociale zekerheidsfraude en niet over andere delicten worden verstrekt.
- Zodra de strafzaak onherroepelijk is afgerond, volgt daarvan een definitieve melding aan de aangevende partij en wordt de betreffende zaak uit het genoemde bestand verwijderd. De aangevende partij neemt de uitkomst van de strafzaak dan in zijn eigen bestanden op, tot het moment dat de bij de sanctie horende recidivetermijn is verstreken. Dit is 5 jaar, tenzij onvoorwaardelijke gevangenisstraf is opgelegd, waarna de termijn 10 jaar bedraagt.
- Deze werkwijze stelt de aangevende partijen (gemeenten, UWV en SVB) in staat om geautomatiseerd kennis te nemen van de afloop van een door hun gedane aangifte. Zoals hierboven aan de orde was beschikken zij thans reeds de bevoegdheid kennis te nemen van rechterlijke uitspraken ter zake, alleen gebeurt het nu schriftelijk door de rechterlijke instanties en niet geautomatiseerd vanuit de justitiële documentatie.
- Daarnaast gebruiken gemeenten, UWV en SVB deze afloop voor de vaststelling of bij een eventuele latere bestuurlijke boete de recidiveregeling van toepassing is. Voor gemeenten geldt hierbij dat de oorspronkelijk aangevende gemeente de strafrechtelijke sanctie in zijn bestand opneemt, en dat een andere gemeente waar betrokkene later eventueel bijstand ontvangt (als gevolg van verhuizing naar die gemeente) dit gegeven kan raadplegen via de onderlinge gegevens uitwisseling suwinet.
- De recidivebepalingen van de wet zijn zodanig dat er alleen sprake kan zijn van recidive binnen het domein van of UWV of SVB of het domein van de bijstand.
- Specifiek en uitsluitend voor de bijstand brengt dit met zich mee dat de betreffende justitiële gegevens tussen organisaties moeten worden uitgewisseld: tussen gemeenten onderling (zie boven) of tussen gemeenten en SVB (aangezien de SVB de bijstand voor 65-plussers uitvoert). In geen enkel ander geval is er sprake van gegevensuitwisseling tussen de drie genoemde partijen.

4. Wijziging van het Besluit SUWI: gebruik suwinet en rol Inlichtingenbureau

In artikel 64, derde lid, van de WWB en in de overeenkomstige bepalingen in artikel 45, tweede lid, van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) en de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) is bepaald dat het verstrekken van gegevens aan de colleges van burgemeester en wethouders voor de uitvoering van de WWB, IOAW respectievelijk IOAZ kan geschieden door tussenkomst van het Inlichtingenbureau zoals dit is gedefinieerd in de Wet SUWI. Deze artikelen 64 WWB en artikelen 45 IOAW/IOAZ hebben betrekking op de verstrekking met als doel de uitvoering van deze wetten. In deze artikelen is een algemene delegatiebepaling opgenomen op grond waarvan voor de gegevensverstrekking door tussenkomst van het Inlichtingenbureau nadere regels kunnen worden gesteld en instanties kunnen worden aangewezen die gegevens verstrekken.

Het Besluit SUWI bevat in artikel 5.24 nadere regels voor de gegevensverwerking door het Inlichtingenbureau van gegevens die aan de colleges van burgemeester en wethouders worden verstrekt op grond van enig wettelijk voorschrift. Het Inlichtingenbureau is dan bewerker en de gegevens die worden verwerkt, worden via het gegevensregister Inlichtingenbureau (geregeld in de Regeling SUWI) bekend gemaakt. Door in het nieuwe tweede lid van artikel 5.24 te bepalen dat deze rol van het Inlichtingenbureau ook van toepassing is op de gegevensverstrekking die in dit besluit in artikel 13 van het Bjsg wordt geregeld, wordt daarmee bepaald dat deze gegevensverstrekking door de Minister van Veiligheid en Justitie door tussenkomst van het Inlichtingenbureau plaats vindt. Voorts worden deze gegevens dan ook opgenomen in het gegevensregister Inlichtingenbureau (artikel 6.2, tweede lid, van de Regeling SUWI). Artikel 62, tweede lid, van de Wet SUWI bepaalt, dat de elektronische voorzieningen mede betrekking hebben op het verwerken door UWV, SVB en de colleges van burgemeester en wethouders van gegevens die zijn verkregen op grond van enig wettelijk voorschrift, in dit geval de Wjsg en artikel 13 van het Bjsg. Op grond van artikel 62, vierde lid, van de Wet SUWI worden daartoe bij algemene maatregel van bestuur regels gesteld. Dit betreft de regeling van de hiervoor genoemde beheerorganisatie, maar ook de aansluiting van die instanties. Op deze grondslag wordt in dit besluit een nieuw artikel 5.23a in het Besluit SUWI opgenomen, waarin bepaald wordt dat de elektronische voorzieningen ook van toepassing zijn op de gegevens die zijn verstrekt door de Minister van Veiligheid en Justitie op grond van de onderhavige wijziging van het Bjsg.

Daardoor wordt het mogelijk gemaakt dat de gegevensverstrekking door de Minister van Veiligheid en Justitie kan plaatsvinden met toepassing van suwinet met de daarbij geldende waarborgen, die geregeld zijn in paragraaf 5.6 van het Besluit SUWI. Dat de justitiële gegevens worden verwerkt, wordt verder uitgewerkt in het gegevensregister SUWI (artikel 6.2, eerste lid, van de Regeling SUWI). Dat dit geregeld dient te worden, is bepaald in artikel 5.20 van het Besluit SUWI. In het tweede lid van artikel 5.23a is bepaald dat artikel 5.20 van toepassing is op deze gegevensverstrekking via suwinet. Daarbij is voorts bepaald, dat bij ministeriële regeling regels worden gesteld voor de bewaartermijnen. Op die grondslag zullen in de Regeling SUWI de bewaartermijnen van de gegevens worden bepaald. Hierbij gaat het om een termijn van 5 jaar, gelijk aan de recidivetermijn, en 10 jaar voor gevallen waarin onvoorwaardelijk gevangenisstraf is opgelegd, gelijk aan de verlengde recidivetermijn.

5. Verhouding tot het recht op eerbiediging persoonlijke levenssfeer

Verstrekking van justitiële gegevens betekent een inbreuk op het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer, zoals vastgelegd in artikel 10 van de Grondwet, de artikelen 7 en 8 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en artikel 8 van het EVRM. Deze artikelen laten beperkingen op dit recht toe, mits die bij of krachtens de (formele) wet zijn voorzien, daarmee een legitiem doel wordt nagestreefd en de beperkingen noodzakelijk zijn in een democratische samenleving.

Op grond van artikel 13, eerste lid, van de Wjsg kunnen bij algemene maatregel van bestuur personen of instanties die met een publieke taak zijn belast, worden aangewezen aan wie justitiële gegevens kunnen worden verstrekt. Deze bepaling is nader uitgewerkt in artikel 13 Bjsg, dat thans wordt gewijzigd. Op grond van artikel 8, tweede lid, van het EVRM is een inbreuk op het recht op eerbiediging persoonlijke levenssfeer slechts toegestaan indien daarmee één van de limitatief in dat artikellid opgesomde doelen wordt nagestreefd. Tot de in artikel 8 van het EVRM genoemde legitieme doelen behoren de bescherming van het economisch welzijn van het land en het voorkomen van strafbare feiten. Het economisch welzijn van een land wordt gediend door een gezond sociaal zekerheidsstelsel. Onder het behartigen van het belang van het economisch welzijn moet derhalve mede worden verstaan het bestrijden en voorkomen van misstanden op het terrein van de sociale zekerheid. De bestrijding van uitkeringsfraude, het verwijtbaar overtreden van de inlichtingenverplichtingen als gevolg waarvan ten onrechte of tot een te hoog bedrag aan uitkering is ontvangen, is noodzakelijk om de solidariteit met en de betaalbaarheid van het stelsel van sociale zekerheid te behouden. Gelet op de omvang en hardnekkigheid van de problematiek van uitkeringsfraude (in 2011 was sprake van € 153 miljoen aan geconstateerde sociale verzekeringsfraude) en omdat blijkt dat een relatief kleine maar gestaag groeiende groep hardnekkige fraudeurs verantwoordelijk is voor een steeds groter deel van het totale fraudebedrag, is de recidiveregeling, zoals beschreven in paragraaf 2, nodig om uitkeringsfraude ook daadwerkelijk effectief te kunnen bestrijden (zie ook Kamerstukken II 2011/12, 33 207, nr. 3). Dit betreft een essentieel onderdeel van de Wet aanscherping handhaving en sanctiebeleid SZW-wetgeving. Wanneer UWV, SVB en gemeenten niet kunnen beschikken over de relevante justitiële gegevens, kunnen zij niet beoordelen of er sprake is van recidive en kan de recidiveregeling, die onderdeel vormt van de bovengenoemde wet, niet worden uitgevoerd. Voor een nadere onderbouwing van de noodzaak tot het verstrekken van justitiële gegevens aan UWV, SVB en gemeenten voor de uitvoering van de recidiveregeling wordt verwezen naar paragraaf 2.

Relevant in verband met de beoordeling van de subsidiariteit en proportionaliteit van de regeling is nog het volgende. Bij de invulling van de gegevensverstrekking is gekozen voor de minst ingrijpende wijze waarop zekerheid kan worden geboden aan de uitvoeringsinstellingen dat zij tijdig deze gegevens ontvangen om de recidiveregeling adequaat te kunnen uitvoeren. De verstrekking van justitiële gegevens vindt alleen plaats naar aanleiding van een eerdere aangifte wegens sociale zekerheidsfraude van een uitvoeringsinstelling of gemeente. Dit waarborgt dat alleen gegevens over sociale zekerheidsfraude en niet over andere delicten worden verstrekt (zie paragraaf 3). Daarbij is het zo dat de aangiftegrens wordt verhoogd naar een benadelingsbedrag van € 50.000. Hierdoor daalt naar verwachting het aantal aangiftes per jaar naar tussen de 100 en 200. Alleen ten aanzien van dit beperkte aantal aangiftes zal terugkoppeling plaatsvinden met gebruikmaking van suwinet.

De alternatieve mogelijkheid om de uitvoeringsinstellingen en de gemeenten bij gelegenheid van een bestuurlijke boete steeds te laten informeren naar het strafrechtelijk verleden van betrokkenen is geen reële optie. Op jaarbasis worden ongeveer 87.000 overtredingen van de inlichtingenverplichtingen geconstateerd die tot een bestuurlijke boete kunnen leiden. Gelet op dit omvangrijke aantal is het niet goed uitvoerbaar en ook minder proportioneel om bij iedere beoordeling van een bestuurlijke boete bij de Justitiële Informatiedienst na te vragen of er ten aanzien van betrokkene sprake is geweest van een strafrechtelijk verleden in relatie tot uitkeringsfraude. Gelet hierop is het noodzakelijk om de desbetreffende justitiële gegevens, naar aanleiding van een aangifte van sociale zekerheidsfraude, door de Justitiële Informatiedienst via suwinet te laten verstrekken aan de uitvoeringsinstellingen. Zoals hierboven aangegeven, betreft dit naar verwachting tussen de 100 en 200 zaken per jaar.

Verder wordt erop gewezen dat wanneer de gegevensverstrekking op de voorgestelde wijze niet zou zijn toegestaan en de betrokken burgers hiervoor toestemming moeten verlenen, de kans reëel is dat, met name door herhaalde fraudeurs, geen toestemming wordt verleend voor gegevensverstrekking. Zie paragraaf 2 voor een toelichting op waarom niet kan worden volstaan met de in artikelen 64, vierde lid, van de WWB en 54, derde lid, onderdeel j, van de Wet SUWI vastgelegde verplichting voor rechterlijke instanties om desgevraagd gegevens en inlichtingen te verstrekken in de vorm van uittreksels uit of afschriften van uitspraken, registers en andere stukken.

De gegevensverstrekking is beperkt tot de justitiële gegevens van personen die de afgelopen vijf jaar onherroepelijk strafrechtelijk zijn gesanctioneerd of die de afgelopen tien jaar zijn gestraft met een onvoorwaardelijke gevangenisstraf (zie paragraaf 2 voor de verlenging van de recidivetermijn) wegens overtreding van de inlichtingen-verplichtingen in het kader van een sociale verzekeringsuitkering of sociale voorziening. Niet relevant zijn gegevens over strafbare feiten die geen verband houden met overtreding van een inlichtingenplicht in de sociale zekerheidswetgeving. Gegevens over andere of eerdere strafbare feiten worden dus ook niet verstrekt. De gegevens-verstrekking vindt alleen plaats aan de desbetreffende uitvoeringsinstelling en de gegevens mogen alleen worden gebruikt voor de toepassing van de recidiveregeling en niet voor andere doeleinden in het domein van werk en inkomen. Omdat zowel de gemeenten als de SVB de WWB uitvoeren, worden de gegevens zoals hiervoor is opgemerkt wel noodzakelijkerwijs uitgewisseld tussen gemeenten onderling en tussen de SVB en gemeenten. De toegang tot de gegevens in suwinet is beperkt tot de medewerkers van het UWV en de SVB en de ambtenaren van de gemeenten die de gegevens nodig hebben voor de uitvoering van de betreffende sociale zekerheidswetgeving en die daarvoor zijn geautoriseerd. De gegevens worden vernietigd, zodra de recidivetermijn is verstreken. Gelet op voornoemde omstandigheden is de inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen zoveel mogelijk beperkt.

Het onderhavige besluit is gelet op het vorenstaande in overeenstemming met artikel 10 van de Grondwet, de artikelen 7 en 8 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en 8 van het EVRM.

6. Informatieplicht

In deze paragraaf wordt naar aanleiding van het advies van het CBP ingegaan op de plicht de betrokkene te informeren over de gegevensverstrekking. De Wjsg kent geen verplichting betrokkenen actief te informeren over gegevens die op grond van deze wet worden verstrekt. In Afdeling 3 van de Wjsg zijn wel specifieke bepalingen opgenomen voor de rechten van de betrokkene op kennisgeving en verbetering van de gegevens-verwerking. In artikel 19 van de Wjsg is bepaald dat de Minister van Veiligheid en Justitie een ieder op diens verzoek schriftelijk binnen vier weken meedeelt of (mede) namens hem betreffende persoonsgegevens zijn verstrekt, zoals een gegevensverstrekking op grond van artikel 13 van het Bjsg. Verder wordt er op gewezen dat in voorlichtings-brochures van de uitvoeringsinstellingen en gemeenten over de Wet aanscherping handhaving en sanctiebeleid SZW-wetgeving aandacht wordt besteed aan het feit dat wanneer betrokkene een onherroepelijke strafrechtelijke sanctie opgelegd heeft gekregen in verband met uitkeringsfraude, dit gegeven kenbaar wordt gemaakt aan de uitvoeringsinstelling of gemeente in verband met de toepassing van de recidiveregeling voor de bestuurlijke boete.

Voor zover gegevensverstrekking tussen gemeenten onderling en gemeenten en de SVB plaatsvindt, geldt de Wbp. Hoewel de informatieplicht op grond van artikel 34, vijfde lid, is uitgezonderd voor gegevensverstrekkingen bij of krachtens de wet, zoals in casu het geval is, zal in de voornoemde voorlichtingsbrochure aandacht worden besteed aan de onderlinge gegevensverstrekking tussen gemeenten en tussen gemeenten en de SVB.

7. Evaluatiebepaling

Het CBP wijst in het advies bij dit besluit op de motie Franken van 17 mei 2011 (Kamerstukken I 2010/11, 31 051, D) betreffende de opname van een evaluatiebepaling bij wetgeving op het terrein van de persoonlijke levenssfeer. Met het oog hierop is in het besluit een specifieke evaluatiebepaling opgenomen. In de evaluatie zal aandacht worden geschonken aan de vastlegging en naleving van de bewaartermijnen voor de verstrekte gegevens, de ontwikkeling van de verstrekking van de justitiële gegevens in het licht van de Wet aanscherping handhaving en sanctiebeleid SZW-wetgeving (Kamerstukken 33 207) en de verdere verwerking van de justitiële gegevens in suwinet.

De Minister van Veiligheid en Justitie,